

Lieta Nr. C04454310

PAC-0188, 2013.gads

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2013.gada 10.septembrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Z.Pētersone,
tiesnese I.Grauda
un tiesnesis E.Kušķis
ar sekretāri M.Tugolukovu,
piedaloties zvērinātai advokātei I.Kalniņai,
izskatīja atklātā tiesas sēdē 2013.gada 29.augustā Rīgā, Brīvības bulvārī 36
civillietu Krievijas uzņēmuma „Akva-Laif” prasībā pret /personu F/ par preču zīmes
atzīšanu par spēkā neesošu un preču zīmes reģistrācijas atcelšanu sakarā ar /personas F/
apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada
03.februāra spriedumu daļā, ar kuru apmierināta prasība par preču zīmes atzīšanu par
spēkā neesošu, un Civillietu tiesu palāta

k o n s t a t ē j a :

2010.gada 06.oktobrī Krievijas uzņēmums „Akva-Laif” cēla Rīgas apgabaltiesā
prasību pret /personu F/, lūdzot tiesu:

- 1) atzīt par spēkā neesošu no zīmes reģistrācijas dienas /personai F/ reģistrēto
preču zīmi „SITRO” (reģistrācijas Nr. M 50 251);
- 2) atcelt reģistrāciju preču zīmei „SITRO” (reģistrācijas Nr. M 50 251).

Prasītājs arī lūdza piedzīt no atbildētāja visus tiesāšanās izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /personai F/ pieder Latvijā reģistrētā vārdiskā preču zīme „SITRO” (M 50 251), kas 2002.gada 20.novembrī reģistrēta 32.klases precēm „gāzētie ūdeņi un citi bezalkoholiskie dzērieni; augļu dzērieni un augļu sulas; sīrupi un citas sastāvdaļas dzērienu pagatavošanai”.

Prasītājs ražo un Latvijas teritorijā pārdod bezalkoholiskos dzērienus, tostarp ar nosaukumu „SITRO”.

Attiecībā uz prasījumu par preču zīmes reģistrācijas atcelšanu prasībā norādīts, ka tā atceļama zīmes faktiskās neizmantošanas (piecu gadu secīgā periodā) dēļ saskaņā ar likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 23.panta trešo un ceturto daļu un 32.panta pirmo daļu.

Savukārt prasījums par preču zīmes reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu pamatots ar to, ka nosaukums „SITRO” ir kļuvis par vispārīgu apzīmējumu (sugas vārdu) un ka šī preču zīme ir pieteikta reģistrēšanai ar acīmredzami negodprātīgu nolūku.

Proti, prasības pieteikumā norādīts, ka dzēriens ar nosaukumu „SITRO” ir tradicionāls gāzēts bezalkoholisks dzēriens, kura sastāvā ietilpst citrusaugļu ekstrakti, cukurs, citronskābe. Ar šādu apzīmējumu marķēts bezalkoholiskais dzēriens bija populārs bijušās Padomju Sociālistisko Republiku Savienības (turpmāk – PSRS) laikos līdzīgi kā dzērieni „Limonāde”, „Džušes”, „Krušons”, „Baikāls”. Literatūras avoti liecina, ka šī dzēriena receptūra izstrādāta jau 1914.gadā, citos minēts 1941.gads. Bezalkoholiskais dzēriens „SITRO” iekļauts 1957.gada bezalkoholisko dzērienu katalogā. Tas bija populārāko dzērienu vidū, jo bijušajā PSRS tika ražoti tikai atsevišķi atspirdzinošo dzērienu veidi un līdz ar to tie patērētājiem bija labi pazīstami. Dzēriens „SITRO” tika iekļauts bijušās PSRS Pārtikas rūpniecības ministrijas apstiprinātajos bezalkoholisko dzērienu 1973. un 1983.gada receptūru krājumos. Šī dzēriena ražošanai 80-tajos gados tika izmantoti nozares tehniskie noteikumi OCT 18-117-82. Ir saglabājušās arī tajā laikā izmantotās etiķetes.

Šādu dzērienu vēl joprojām ražo bijušajās PSRS republikās – Ukrainā, Gruzijā, Baltkrievijā, kā arī Latvijā pēc tajā laikā izstrādātajām receptūrām. Krievijā šo dzērienu ražo daudzi uzņēmumi, pamatojoties uz 1989.gada PSRS valsts standartu 28188-89, bet katrs uzņēmums ar savu etiķeti, tādējādi nodrošinot ražotā produkta atšķirtspēju, bet nepretendējot uz izņēmuma tiesībām attiecībā uz vārdisko nosaukumu „SITRO”. Nosaukums „SITRO” šajās etiķetēs parādās kā dzēriena veida nosaukums.

Tātad dzēriens „SITRO” ir noteikta dzēriena veida apzīmējošs nosaukums (sugas vārds), kas netiek asociēts ar konkrētu ražotāju, bet ir plaši lietots un bezalkoholiskajiem dzērieniem atšķirtspēju zaudējis apzīmējums. Dzēriens „SITRO” kā atspirdzinošs gāzētais augļu dzēriens ietverts arī interneta vārdnīcās kā dzēriena veida apzīmējums.

Dzēriens „SITRO” PSRS laikos bija plaši pieejams pārdošanā arī Latvijā. Tas iekļauts Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas (turpmāk – LPSR) Pārtikas rūpniecības ministrijas bezalkoholisko dzērienu kodifikatorā Nr. 88095. Dzēriens „SITRO” tika ražots Rīgas augļu-ogu vīnu un bezalkoholisko dzērienu rūpnīcā jau 1956.gadā. 60-tajos gados dzērienu „SITRO” ražoja Liepājas un Daugavpils alus ražošanas rūpnīcās, Saldus spirta un cietes kombinātā, 70-tajos gados – alus un vīna ražošanas apvienībā „Rīga” un alus ražošanas apvienībā „Latgales alus”, alus ražošanas apvienībā „Cēsu alus” un Liepājas alus ražošanas rūpnīcā. Līdz ar to bezalkoholiskais dzēriens „SITRO” un tā receptūra ir bija zināma vēl tad, kad Latvija ietilpa PSRS sastāvā, tātad ilgi pirms /persona F/ pieteica reģistrācijai Latvijā preču zīmi „SITRO” (M 50 251). Arī pašreiz šis dzēriens tiek ražots sabiedrībā ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) „Ekstrakts Pluss”, SIA „Favorīts Pārtikas Grupa”. Šī dzēriena ražošanai joprojām tiek izmantota bijušās PSRS Pārtikas Rūpniecības Ministrijas apstiprinātā bezalkoholisko dzērienu receptūra. Bezalkoholiskā dzēriena „SITRO” ražošanai jau 1998.gadā Latvijas Republikā izstrādāti tehniskie noteikumi LV UTN-150301925-01-98.

No minētā prasītājs secināja, ka apzīmējums „SITRO” attiecībā uz bezalkoholiskajiem dzērieniem 32.klasē ir kļuvis par sugas vārdu, t.i., apzīmējumu, kurš izmantojams komercdarbībā, lai apzīmētu attiecīgo preču veidu. Vārdiskais nosaukums „SITRO” attiecībā uz bezalkoholiskajiem dzērieniem ir apzīmējums bez jebkādas atšķirtspējas un tāpēc nevar veidot preču zīmi, jo nepilda likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 3.pantā paredzēto preču zīmes galveno funkciju – nodrošināt iespēju atšķirt viena uzņēmuma preces vai pakalpojumus no citu uzņēmumu precēm un pakalpojumiem. Vārdisks apzīmējums, kas ir konkrētas nozares termins vai vēlāk kļuvis par sugas vārdu, nav spējīgs identificēt, individualizēt ar to marķētās preces un pakalpojumus attiecīgajā nozarē. Šādam apzīmējumam ir jābūt brīvi izmantojamam Latvijas tirgū.

Tādējādi preču zīmes SITRO (M 50 251) reģistrācija neatbilst likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 6.panta pirmās 1. – 4.punktā paredzētajiem reģistrēšanas nosacījumiem.

Šādos apstākļos ir pamats preču zīmes reģistrācijas atcelšanai, atbilstoši likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 31.panta pirmajai daļai, saskaņā ar kuru preču zīmes reģistrāciju ar tiesas spriedumu var atzīt par spēkā neesošu, ja reģistrētā preču zīme neatbilst šā likuma 3.panta noteikumiem vai ja pastāv (..) šā likuma 6., (..) panta noteikumos paredzētie pamatojumi zīmes atzīšanai par spēkā neesošu.

Prasītājs arī atsaucās uz līdzšinējo tiesu praksi, ka reģistrētās preču zīmes, kuras faktiski sastāv no vispārīgiem, vispārpieņemtiem apzīmējumiem attiecībā uz pieteiktajām precēm, tiek atzītas par spēkā neesošām vai to attiecīgie elementi izņemti no aizsardzības (disklamēti). Prasītājs norādīja uz Augstākās tiesas 2008.gada 25.marta spriedumu, ar kuru uz SIA „Kok & Co” vārda reģistrētā preču zīme „Veselība” tika atzīta par spēkā neesošu civillietā Nr. C04333306.

Turklāt prasītājs atsaucās uz likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 6.panta otrās daļas noteikumiem, kuri paredz, ka preču zīmi neregistrē, bet, ja tā reģistrēta, šo reģistrāciju saskaņā ar šā likuma noteikumiem var atzīt par spēkā neesošu arī tad, ja zīmes reģistrācijas pieteikums iesniegts ar acīmredzami negodprātīgu nolūku.

Prasītājs uzskatīja, ka /persona F/ preču zīmi „SITRO” pieteica reģistrācijai ar acīmredzami negodprātīgu nolūku, ar mērķi profitēt uz šī PSRS laikos populārā dzēriena rēķina. /Persona F/ kā pārtikas un dzērienu vairumtirdzniecības uzņēmuma SIA „Fans” valdes loceklis nevarēja nezināt par PSRS laikos pazīstamo dzērienu un ka tā ražošana Latvijā, Krievijā un citās bijušās PSRS republikās turpinās.

Par negodprātīgu nolūku liecina tas, ka ne /persona F/, ne viņa vadītais uzņēmums SIA „Fans” neizmanto preču zīmi „SITRO”, taču pieprasa citiem uzņēmumiem nekavējoties pārtraukt bezalkoholiskā dzēriena ar nosaukuma „SITRO” pārdošanu bez viņa atļaujas, tādējādi mēģinot gūt peļņu. Latvijas Republikas Augstākās tiesas pētījumā „Par tiesu praksi strīdos par tiesībām uz preču zīmi (2007/2008)” norādīts, ka viens no apstākļiem negodprātības konstatēšanai ir tas, ka preču zīmes pieteicējam nav bijis nodoma pat nākotnē uzsākt attiecīgās preču zīmes izmantošanu un tas nav nekādi

gatavojies to darīt, bet reģistrācijas pieteikums veikts ar galveno mērķi – lai piedāvātu to citai personai pirkt vai par attiecīgu atlīdzību saņemt zīmes izmantošanas tiesību licenci.

Prasītājs uzskatīja, ka negodprātīgo rīcību raksturo arī tas, ka /persona F/ uz sava vārda reģistrējis arī citus PSRS laikos populāru dzērienu nosaukumus – „DJUŠES” (M 48 297) un „BURATINO” (M 48 298).

Prasība pamatota ar likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 3.pantu, 6.panta pirmo un otro daļu, 23.panta trešo un ceturto daļu, 31.panta pirmo un ceturto daļu, 32.panta pirmo un piekto daļu.

2010.gada 17.novembrī atbildētājs /persona F/ iesniedza tiesā paskaidrojumus par prasību, kuros prasību neatzina un lūdza noraidīt.

Atbildētājs paskaidroja, ka preču zīme „SITRO” (M 50 251) pirms tās reģistrācijas uz atbildētāja vārda Latvijas Republikas Patentu valdē bija pakļauta likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” noteiktajai procedūrai un kārtībai.

Atbildētājs norādīja, ka preču zīmi „SITRO” reģistrējis uz sava vārda, lai aizstāvētu savas uzņēmuma tiesības uz minēto preču zīmi un citām preču zīmēm (tostarp „DJUŠES”, „BURATINO” u.c.), jo no 1997.gada līdz šim brīdim viņš realizē tirdzniecības tīklos Latvijā savos uzņēmumos SIA „Hoffnungs T”, SIA „Hoffnungs M”, SIA „Tēvzemes Pārtikas Grupa”, SIA „Fans”, SIA „Fan Selection” ražotos bezalkoholiskos dzērienus. No 2003.gada janvāra līdz 2010.gada novembrim atbildētāja uzņēmumos tika ražots un Latvijā realizēts bezalkoholiskais dzēriens „SITRO” 14 711 vienības 0,5 un 1,5 litru pudelēs par kopējo summu 4827,32 latiem. Tiesības ražot dzērienu „SITRO” un citus bezalkoholiskos dzērienus uzņēmumi ieguva, noslēdzot ar preču zīmes īpašnieku preču zīmes licences līgumu.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada 03.februāra spriedumu Krievijas uzņēmuma „Akva-Laif” prasība apmierināta daļēji: uz /personas F/ vārda reģistrētā preču zīme „SITRO” (M 50 251) atzīta par spēkā neesošu no zīmes reģistrācijas dienas. Savukārt pārējā daļā – par preču zīmes „SITRO” (M 50 251) reģistrācijas atcelšanu – prasība noraidīta. No /personas F/ Krievijas uzņēmuma „Akva-Laif” labā piedzīta valsts nodeva 50 lati, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 lati un tiesāšanās izdevumi 1402,09 lati, kopā piedzīti 1455,39 lati.

Tiesa noraidīja prasību daļā par preču zīmes „SITRO” (M 50 251) reģistrācijas atcelšanu, jo no iesniegtajiem pierādījumiem konstatēja, ka atbildētājs ir izmantojis šo preču zīmi savā komercdarbībā.

Attiecībā uz prasījumu par preču zīmes „SITRO” (M 50 251) atzīšanu par spēkā neesošu tiesa spriedumā norādīja, ka likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 6.panta pirmās daļas noteikumi paredz, ka kā preču zīmi nevar reģistrēt apzīmējumus (ja tie reģistrēti, reģistrāciju saskaņā ar šā likuma noteikumiem var atzīt par spēkā neesošu), kas sastāv vienīgi no tādiem apzīmējumiem vai norādēm (vispārīgiem apzīmējumiem), kuras attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem kļuvušas vispārpieņemtas ikdienas valodā vai godprātīgās un vispāratzītās komercdarbības paražās. Šī panta otrā daļa nosaka, ka preču zīmi neregistrē, bet, ja tā reģistrēta, šo reģistrāciju saskaņā ar šā likuma noteikumiem var atzīt par spēkā neesošu arī tad, ja zīmes reģistrācijas pieteikums iesniegts ar acīmredzami negodprātīgu nolūku.

Tiesa no pierādījumiem lietā atzina, ka bezalkoholiskais dzēriens „SITRO” bija populārs jau PSRS laikos, kopš 1957.gada. Šo dzērienu ražoja vairākās rūpnīcās un katrs uzņēmums to marķēja ar savu etiķeti: apvienība „ОСТ – АКБА”, apvienība „ИСТОК”, „КОМСОМОЛЪСКИЙ ГОРПИЩЕКОМБИНАТ” u.c. Arī Ukrainā, Gruzijā, Baltkrievijā tiek ražots bezalkoholiskais dzēriens „SITRO”.

Kopš 1956.gada bezalkoholisko dzērienu „SITRO” bijušajā Latvijas PSR ražoja vairākās rūpnīcās: Rīgas augļu-ogu vīnu un bezalkoholisko dzērienu rūpnīcā, Liepājas un Daugavpils alus ražošanas rūpnīcās, Saldus spirta un cietes kombinātā, alus un vīna ražošanas apvienībā „Rīga”, ražošanas apvienībā „Latgale”, ražošanas apvienībā „Cēsu alus”. Šobrīd dzērienu „SITRO” ražo SIA „Ekstrakst Pluss”, SIA „Favorīts Pārtikas grupa”.

Tiesa uzskatīja, ka dzēriens „SITRO” ir tradicionāls gāzēts, bezalkoholisks dzēriens, kura sastāvā ietilpst citrusaugļu ekstrakti, cukurs, citronskābe.

Tiesa secināja, ka apzīmējums „SITRO” vairs nevar pildīt likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 3.pantā noteikto preču zīmes funkciju – atšķirt viena uzņēmuma preci no cita uzņēmuma, jo tas ir kļuvis par vispārpieņemtu apzīmējumu konkrētam dzērienam – bezalkoholiskam ar citrona garšu.

To pamato iepriekšminētais, ka bezalkoholisko dzērienu „SITRO” ražoja Latvijā kopš PSRS laikiem vairākās rūpnīcās un šis dzēriens bija kļuvis populārs sabiedrībā.

Tiesa arī uzskatīja, ka /persona F/ kā pārtikas un dzērienu vairumtirdzniecības uzņēmuma SIA „Fans” valdes loceklis nevarēja nezināt, ka bezalkoholiskais dzēriens „SITRO” ir ražots ilgstošu laiku. Tādēļ tiesa atzina par negodprātīgu /personas F/ rīcību, 2001.gada 22.augustā iesniedzot Patentu valdē pieteikumu par preču zīmes „SITRO” reģistrāciju uz sava vārda. Tiesas ieskatā, ar šādu rīcību /persona F/ liedz citiem uzņēmumiem ražot dzērienu „SITRO”, kuri to bija uzsākuši vēl pirms preču zīmes pieteikuma iesniegšanas, piemēram, SIA „Favorīts pārtikas grupa”, kurš ražo dzērienu „SITRO” no 1998.gada 21.jūlija.

Tiesa atzina, ka šādos apstākļos preču zīmes „SITRO” (M 50 251) reģistrācija ir atzīstama par spēkā neesošu.

Par šo spriedumu 2011.gada 22.februārī atbildētājs /persona F/ iesniedza apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu daļā, ar kuru prasība apmierināta, proti, daļā par preču zīmes „SITRO” reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka prasītāja iesniegtie pierādījumi par dzērienu „SITRO” nepierāda prasību.

Pirmkārt, prasību nevar pierādīt pierādījumi, kas attiecas uz Krieviju, Ukrainu, Gruziju, Baltkrieviju. Atbildētājam reģistrētā preču zīme attiecas tikai uz Latviju, dzērienu „SITRO” atbildētājs pārdod tikai Latvijā un strīds pastāv par preču zīmes lietošanu Latvijā. Tiesa nepamatoti atsaucās uz pierādījumiem, kas neattiecas uz Latviju.

Otrkārt, prasību nevar pierādīt ar pierādījumiem, kas attiecas uz bijušo PSRS. PSRS vairs nepastāv. Latvija ir suverēna valsts jau 21 gadu un maksimāli orientējas uz rietumu valstīm, bijušās PSRS ražotās preces Latvijas iedzīvotājiem nav iecienītākās preces. Pa šo laiku ir izaugusi jauna paaudze, kura ne tikai dzērienu „SITRO” nesaista ar bijušo PSRS, bet bieži vispār nezina, kas PSRS bija. Vispārzināms fakts ir tas, ka bezalkoholisko gāzēto dzērienu lielākie patērētāji ir bērni, pusaudži un jaunieši vecumā līdz 20 gadiem, līdz ar to lielākais dzēriena „SITRO” patērētāju loks šo dzērienu nesaista ar tā popularitāti bijušajā PSRS.

Tāpat prasību nevar pamatot ar pierādījumiem, kas attiecas uz bijušo LPSR laikā no 1956. līdz 1990.gadam. Visas rūpnīcas, kas tajā laikā ražoja dzērienu „SITRO”, vairs nepastāv. Lielākajiem gāzēto dzērienu patērētājiem vecumā līdz 20 gadiem nav nekādas pieredzes par to, kādus dzērienus Latvijā ražoja pirms 55 gadiem.

Savukārt pierādījumus par bezalkoholiskā dzēriena „SITRO” plašo popularitāti (tik lielu atpazīstamību, ka patērētāji to jau uztver kā vispārpieņemtu apzīmējumu, kas zaudējis atšķirtspējas nozīmi) mūsdienās un Latvijā prasītājs nav iesniedzis.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs arī norādīja, ka prasību nevar pamatot ar tiem pierādījumiem, kas attiecas uz Latviju pēc 1990.gada. No pierādījumiem redzams, ka SIA „Ekstrakts Pluss” ražotais „Ekstra Sitro” ir kaitīgs veselībai un tā ražošana apturēta 2004.gadā. Nav ziņu par dzēriena „SITRO” ražošanas apjomiem pirms ražošanas apturēšanas. SIA „Favorīts Pārtikas grupa” ražo dzērienu „SITRO” no 1998.gada, bet nav pierādījumu par dzēriena ražošanas apjomu. Veikali, kuros SIA „Favorīts Pārtikas Grupa” tirgo savu produktu, ir nelieli veikali provincē: SIA „Antaris”, SIA „Zilā Ezerzeme”, SIA „Dilar”.

Atbildētāja ieskatā nav nozīmes tam, ka SIA „Favorīts Pārtikas Grupa” dzērienu „SITRO” ražo saskaņā ar PSRS Pārtikas Rūpniecības ministrijas bezalkoholisko dzērienu receptūras krājumu, jo preču zīme neaizsargā receptūru, un strīdā par preču zīmēm receptūra nevar kalpot par pierādījumu.

Tiesa nepamatoti secinājusi, ka apzīmējums „SITRO” kļuvis par vispārpieņemtu apzīmējumu konkrētam dzērienam – bezalkoholiskam ar citrona garšu. Tiesa dzērienu „SITRO” pielīdzinājusi limonādei, kvasam, alum, Coca-cola, kas atbildētāja ieskatā ir milzīgs pārspilējums. No kopējā bezalkoholisko gāzēto dzērienu tirgus apjoma Latvijā dzēriens „SITRO” aizņem aptuveni 2 - 3%. No šīs tirgus daļas atbildētāja preču zīmes „SITRO” ražojumi aizņem 40 - 50%, atlikušos aptuveni 40 - 50 % veido Krievijas RA „Osta-Akva” produkcija un pavisam nedaudz SIA „Favorīts Pārtikas Grupa” produkcija. Tātad patērētājs dzērienu „SITRO” uztver kā ar atbildētāju saistīto ražotāju un viņa licenciātu ražoto produkciju. Prasītājam piederošās SIA „Hoffnungs” un „Hoffnungs M” dzērienu „SITRO” ražoja jau no 1998.gada, tātad arī pirms preču zīmes reģistrācijas, un tikai prasītājs viens Latvijā ir ieguldījis darbu un līdzekļus šī dzēriena reklāmā un popularizēšanā.

Atbildētājs nepiekrīt, ka viņš būtu reģistrējis preču zīmi „SITRO” ar negodprātīgu nolūku. Atbildētājs atsaucās uz Augstākās tiesas 2007.-2008.gada tiesu prakses apkopojumu „Par tiesu praksi strīdos par tiesībām uz preču zīmi”, saskaņā ar kuru negodprātības noteikšanā jāņem vērā, ka preču zīmes pieteicējs zināja, ka šajā pat valstī kādai citai personai ir acīmredzami pamatotākas tiesības uz preču zīmes reģistrāciju; preču zīmes pieteicējam nebija nodoma uzsākt attiecīgās preču zīmes

izmantošanu, un reģistrācijas vienīgais mērķis bija radīt šķēršļus citiem tirgus dalībniekiem; jākonstatē, ka attiecīgā preču zīme ir kādam citam īpašniekam reģistrēta, Latvijā plaši pazīstamas preču zīmes nepārprotams atveidojums, imitācija, tulkojums, transliterācija; kā arī jāņem vērā apstākļi, ka attiecīgās preču zīmes pieteikums nav vienīgais šīs personas ar līdzīgu mērķi veiktais pieteikums, bet tāda rīcība attiecīgajai personai ir raksturīga, atkārtojas.

Tiesa spriedumā nepamatoti norādīja, ka /persona F/ liedzis citiem uzņēmumiem ražot dzērienu „SITRO”, kuri to bija uzsākuši vēl pirms preču zīmes pieteikuma iesniegšanas, jo atbildētājs nav liedzis SIA „Favorīts Pārtikas Grupa” ražot un tirgot dzērienu „SITRO”.

Apelators norādīja, ka viņa darbība ir pilnībā godprātīga, vērsta uz Latvijas tirgu orientētu uzņēmējdarbību, jo ar bezalkoholisko dzērienu ražošanu atbildētājam piederošās uzņēmējdarbības SIA „Hoffnungs”, SIA „Hoffnungs M” un SIA „Hoffnungs T” nodarbojās pirms preču zīmju reģistrācijas.

Pirms reģistrācijas Patentu valdē veiktas preču zīmju ekspertīzes, kurās pārbaudīta atbildētāja pieteikto preču zīmju atbilstība likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 3., 6. un 8.panta prasībām. Par pieteikto preču zīmi „SITRO” neatbilstība netika konstatēta un atbildētājam netika prasīti papildu paskaidrojumi un pierādījumi. Patentu valdes Apelācijas padomē iebildumi netika saņemti, un atbildētājs reģistrēto preču bez iebildumiem no trešo personu puses lietoja astoņus gadus.

Atbildētājs rakstīja brīdinājumus SIA „Maxima Latvija” un SIA „Palink” veikaliem, aizsargājot savas tiesības, jo Krievijas lielražotājs „Akva-Laif” Latvijas tirgū piedāvāja bezalkoholiskos dzērienus par zemāku cenu, kādēļ atbildētājam nebija iespējams pārdot saražoto produkciju.

2011.gada 28.martā Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā saņemti prasītāja paskaidrojumi par atbildētāja apelācijas sūdzību, kuros prasītājs apelācijas sūdzību uzskatīja par nepamatotu.

Papildus prasībā norādītajam paskaidrojumos norādīts, ka atbildētājs jauc preču zīmes teritoriālo darbības principu ar nosaukuma „SITRO” izcelsmi. Apzīmējuma „SITRO” izmantošana vērtējama vēsturiskā kontekstā un saistībā ar mūsdienām. Apzīmējums „SITRO” lietots kā noteikta veida bezalkoholisks dzēriens ar citrona garšu, tā izmantošana nekad nav bijusi saistīta ar vienu konkrētu uzņēmumu. Apzīmējums „SITRO” ir PSRS teritorijā ražotās limonādes nosaukums, kas patlaban bieži tiek lietots

kā sugas vārds, kļuvis par vārdnīcas terminu. Krievijā apzīmējums „SITRO” kā preču zīme netiek aizsargāts. Tiesa pamatoti secinājusi, ka apzīmējums „SITRO” vairs nevar pildīt preču zīmes funkciju – atšķirt viena uzņēmuma preci no cita uzņēmuma, jo kļuvis par vispārpieņemtu apzīmējumu konkrētam dzērienam.

Dzēriena „SITRO” ražošana PSRS laikos notika pēc vienotas receptūras saskaņā ar PSRS valsts un nozares standartiem. Krievijā dzēriena ražošanai tiek izmantoti bijušie PSRS standarti. Pēc neatkarības atgūšanas 1998.gadā Latvijas Republikā izstrādāti tehniskie noteikumi LV UTN-150301925-01-98 un izmantoti arī bijušie PSRS standarti. Lai gan preču zīme neaizsargā receptūru kā tādu, tomēr vienotas, standartizētas receptūras izmantošana konkrētam bezalkoholiskam dzērienam „SITRO” ļauj secināt, ka nosaukums „SITRO” ir produkta identificējošs nosaukums.

Informācija par dzērienu „SITRO” Internetā ir viegli atrodamā.

Dzēriens „SITRO” bija zināms Latvijā kopš PSRS laikiem, tādēļ ne jau atbildētājs šo nosaukumu ir izdomājis un popularizējis. Vārdiskais apzīmējums „SITRO” ilgstoši izmantots noteikta bezalkoholiskā dzēriena veida apzīmēšanai, un to dažādos laika periodos izmantojuši un vēl joprojām izmanto dažādi uzņēmumi. Vidēji gadā atbildētāja uzņēmumos saražota „SITRO” produkcija par summu 603,42 latu (1839 vienības), un attiecīgi mēneša vidējais ražošanas jeb realizācijas apjoms ir 50,29 latu vai 153 vienības. Pie tāda ražošanas apjoma patērētāji dzērienu „SITRO” nevar saistīt tikai ar atbildētāja uzņēmumiem. Atbildētāja „SITRO” produkcija nav pieejama lielveikalos, kuros iepērkas vairums Latvijas patērētāju.

Prasītājs paskaidrojumos norādīja, ka ar preču zīmes reģistrāciju /persona F/ liedzis citiem uzņēmumiem ražot dzērienu „SITRO”, kuri to uzsākuši pirms preču zīmes „SITRO” pieteikuma datuma (2001.gada 22.augusts), piemēram SIA „Favorīts pārtikas grupa”, kura ražoja dzērienu kopš 1998.gada.

Atbildētājs mēģinājis uz savu negodprātīgi iegūto tiesību pamata gūt peļņu no citiem šī dzēriena ražotājiem un izplatītājiem. Atbildētāja rīcība radījusi ievērojamus zaudējumus prasītājam un citiem ražotājiem, jo, ņemot vērā atbildētāja nosūtītās brīdinājuma vēstules, lielveikali atteikušies pieņemt izplatīšanai tirdzniecības tīklā Krievijas un citu uzņēmumu ražotos dzērienus ar nosaukumu „SITRO”. Tātad strīds par šīs preču zīmes izmantošanu nav radies tikai tagad.

2013.gada 13.augustā Civillietu tiesu palātā saņemti atbildētāja /personas F/ paskaidrojumi, kuros papildus apelācijas sūdzībā minētajam atbildētājs norādīja, ka

šodienas patērētāji nesaista preču zīmi „SITRO” ar PSRS laikā lietoto nosaukumu „SITRO”, jo PSRS laikā preču zīmes un etiķetes bija krievu valodā uz puslitra stikla pudelēm ar mazām pudeļu kakla etiķetītēm, taču atbildētājs pieteica reģistrācijai preču zīmi latviešu valodā. Prasītājs nav iesniedzis pierādījumus par dzēriena „SITRO” popularitāti līdz 1998.gadam, kad šo dzērienu sāka ražot atbildētāja uzņēmumi.

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītāja Krievijas uzņēmuma „Akva-LaiF” pilnvarotā pārstāve /persona E/ prasību uzturēja un apelācijas sūdzību neatzina uz prasībā un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem motīviem.

Atbildētāja /personas F/ pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Inguna Kalniņa tiesas sēdē prasību neatzina un apelācijas sūdzību uzturēja uz apelācijas sūdzībā un atbildētāja rakstveida paskaidrojumos izklāstītajiem motīviem.

Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta, izvērtējusi lietas materiālus un lietas dalībnieku pārstāvju paskaidrojumus tiesas sēdē, uzskata, ka /personas F/ apelācijas sūdzība ir pamatota, bet prasība (par preču zīmes „SITRO” (Nr. M 50 251) reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu) kā nepamatota un nepierādīta ir noraidāma.

Apelācijas sūdzību iesniedzis tikai atbildētājs, pārsūdzot spriedumu daļā, ar kuru apmierināta prasība daļā par preču zīmes „SITRO” reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu. Spriedums nav pārsūdzēts daļā, ar kuru noraidīta prasība par preču zīmes reģistrācijas atcelšanu, un šajā daļā spriedums ir stājies likumīgā spēkā.

Prasība daļā par preču zīmes „SITRO” reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu pamatota ar diviem argumentiem: pirmkārt, ka nosaukums „SITRO” ir kļuvis par vispārīgu apzīmējumu (sugas vārdu), un, otrkārt, ka šī preču zīme ir pieteikta reģistrēšanai ar acīmredzami negodprātīgu nolūku.

Attiecībā uz pirmo argumentu, prasītājs lūdz preču zīmes „SITRO” reģistrāciju atzīt par spēkā neesošu atbilstoši likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 31.panta pirmajai daļai, saskaņā ar kuru *preču zīmes reģistrāciju ar tiesas spriedumu var atzīt par spēkā neesošu, ja reģistrētā preču zīme neatbilst šā likuma 3.panta noteikumiem vai ja pastāv (lietas izskatīšanas brīdī turpina pastāvēt) šā likuma 6., (..) panta noteikumos paredzētie pamatojumi zīmes atzīšanai par spēkā neesošu.*

Minētā likuma 3.pants nosaka, ka *preču zīmi var veidot jebkurš apzīmējums, ko var grafiski attēlot un kas ļauj atšķirt viena uzņēmuma preces vai pakalpojumus no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem.*

Savukārt likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 6.panta pirmās 1. – 4.punkts paredz, ka *kā preču zīmi nevar reģistrēt apzīmējumus (ja tie reģistrēti, reģistrāciju saskaņā ar šā likuma noteikumiem var atzīt par spēkā neesošu):*

1) kas nevar veidot preču zīmi, tas ir, apzīmējumus, kas neatbilst šā likuma 3.panta noteikumiem;

2) kam trūkst jebkādas atšķirtspējas attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem;

3) kas sastāv vienīgi no tādiem apzīmējumiem vai norādēm, kuras var izmantot komercdarbībā, lai apzīmētu attiecīgo preču vai pakalpojumu veidu, kvalitāti, daudzumu, lietojumu (funkcionālo uzdevumu), vērtību, ģeogrāfisko izcelsmi, preču izgatavošanas vai pakalpojumu sniegšanas laiku vai citas preču vai pakalpojumu īpašības;

4) kas sastāv vienīgi no tādiem apzīmējumiem vai norādēm (vispārīgiem apzīmējumiem), kuras attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem kļuvušas vispārpieņemtas ikdienas valodā vai godprātīgās un vispāratzītās komercdarbības paražās.

No prasības pieteikuma un prasītāja pārstāves paskaidrojumiem tiesas sēdē secināms, ka prasītājs uzskata, ka apzīmējums „SITRO” nav reģistrējams kā preču zīme, jo tas ir sugasvārds, vispārpieņemts apzīmējums, kas apzīmē bezalkoholisku dzērienu ar citronu garšu, proti, ka šis apzīmējums apraksta dzēriena veidu. Pie šāda uzskata pārsūdzētajā spriedumā nonākusi arī Rīgas apgabaltiesa.

Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas ieskatā šādam secinājumam nav pamata, jo tam nav pietiekamu pierādījumu lietā.

Gan prasītājs, gan tiesa minēto uzskatu pamatojuši ar to, ka bezalkoholiskais dzēriens ar nosaukumu „SITRO” bija populārs PSRS laikos, kopš 1957.gada. PSRS šādu dzērienu ražoja vairākās rūpnīcās, tostarp bijušajā Latvijas PSR kopš 1956.gada. Bezalkoholisko dzērienu „SITRO” arī šobrīd ražo Krievijā, Ukrainā, Gruzijā, Baltkrievijā, atsevišķi uzņēmumi Latvijā.

Pirmkārt, Civillietu tiesu palāta norāda, ka prasību par Latvijas Republikā reģistrētas preču zīmes reģistrācijas pamatotību nevar pierādīt pierādījumi, kas attiecas uz Krieviju, Ukrainu, Gruziju, Baltkrieviju vai kādām citām valstīm. Apzīmējums var būt sugasvārds vai pazīstams kā dzēriena veida apzīmējums vienas valsts iedzīvotājiem, bet tas var neizteikt pilnīgi neko citas valsts iedzīvotājiem. Preču zīmju reģistrācijai ir

raksturīgs teritorialitātes princips, proti, preču zīmju nacionālā reģistrācija kādā valstī attiecas tikai uz šīs valsts teritoriju un tikai uz šīs valsts patērētājiem. Līdz ar to, lai iestātos likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 6.panta pirmās 1. – 4.punktā paredzētie Latvijā reģistrētas preču zīmes reģistrācijas atzīšanas par spēkā neesošu apstākļi, šiem apstākļiem ir jāpastāv attiecībā uz Latvijas Republikas teritoriju un Latvijas Republikas patērētāju. Proti, apzīmējumam „SITRO” ir jābūt kļuvušam par sugasvārdu, vispārpieņemtu apzīmējumu bezalkoholiskam dzērienam ar citronu garšu Latvijā, Latvijas patērētāju uztverē.

Otrkārt, prasību nevar pierādīt pierādījumi, kas attiecas uz bijušo PSRS, tostarp LPSR, jo PSRS vairs nepastāv un Latvija nav tās daļa jau vairāk nekā 20 gadu. No lietas materiāliem izriet, ka rūpnīcas, kas LPSR laikā no 1956. līdz 1990.gadam ražoja dzērienu „SITRO”, vairs nepastāv un dzērienu ar nosaukumu „SITRO” neražo. Būtiska ir tikai vārda „SITRO” nozīme mūsdienu patērētāja uztverē – ko šis vārds Latvijas patērētājam nozīmēja preču zīmes M 50 251 reģistrācijas pieteikšanas brīdī (2001.gada 22.augustā) un nozīmē šobrīd. Pa šo laiku ir izaugusi jauna paaudze. Civillietu tiesu palāta no loģikas un dzīvē gūtiem novērojumiem atzīst par pamatotu un vispārzināmu atbildētāja norādi, kuru turklāt nav apstrīdējusi otra puse, ka, ka bezalkoholisko gāzēto dzērienu galvenie patērētāji ir bērni, pusaudži un jaunieši, tas ir, šī jaunā paaudze – personas vecumā līdz 20 gadiem. Savukārt šie patērētāji nepazīst PSRS laika ražojumus, un attiecīgi viņu uztverē PSRS ražoto dzērienu nosaukumi neasociējas ar kādu konkrētu dzērienu.

Treškārt, prasību nepierāda arī tie pierādījumi lietā, kas attiecas uz Latviju pēc 1990.gada, jo no tiem neizriet tik plaša un vienveidīga bezalkoholiskā dzēriena ar nosaukumu „SITRO” ražošana un izplatīšana Latvijā, lai apzīmējums „SITRO” patērētāju uztverē varētu būt kļuvis par sugasvārdu (vispārīgu jēdzienu), kas vispārīgi apzīmē bezalkoholisku dzērienu ar citronu garšu. Civillietu tiesu palātas ieskatā šie pierādījumi neaplicina pat to, ka dzēriens „SITRO” vispār būtu pazīstams ievērojamai gāzēto bezalkoholisko dzērienu patērētāju daļai, nemaz nerunājot par transformāciju sugasvārdā. Proti, SIA „Favorīts Pārtikas grupa” izziņā (1.sēj. l.l. 207) vispār nav ziņu par šīs sabiedrības ražotā dzēriena „SITRO” ražošanas apjomu. No izziņā ietvertās norādes, ka dzēriens „SITRO” izplatīts SIA „Antaris”, SIA „Zilā Ezerzeme” un SIA „Dilar” veikalos, nekādi nevar konstatēt pārdošanas apjomu. Drīzāk šī norāde liecina

par visai nelielu apjomu, jo minētie visā valstī izplatīti veikalu tīkli. Savukārt 1.sēj. l.l. 208 esošā izdrukā vispār neapliecina, ka SIA „Ekstrakts Pluss” būtu ražojusi dzērienu ar nosaukumu „SITRO”. Izdrukā pieminēts dzēriens ar nosaukumu „Ekstra Sitro”, kas ir cits apzīmējums. Turklāt izdrukā minēts, ka SIA „Ekstrakts Pluss” ražotais „Ekstra Sitro” ir kaitīgs veselībai un tā ražošana apturēta 2004.gadā.

Tāpat paša atbildētāja ražotie un izplatītie dzēriena „SITRO” apjomi ir nelieli, kā to savos paskaidrojumos atzinis arī prasītājs, paskaidrojot, ka vidēji gadā atbildētāja uzņēmumos saražota „SITRO” produkcija par summu 603,42 latī (1839 vienības).

Tāpat prasītājs nav iesniedzis pierādījumus par bezalkoholiskā dzēriena „SITRO” tik lielu atpazīstamību, ka mūsdienu Latvijas patērētāji to jau uztver kā vispārpieņemtu apzīmējumu dzērienam ar citronu garšu nozīmi.

Ceturtkārt, prasību nepierāda arī atsevišķās lietā esošās izdrukās no vārdnīcām vai citiem uzziņu krājumiem (1.sēj. 158-161). Neviens no šajās divās izdrukās minētajiem avotiem nav saistīts ar Latviju vai „SITRO” skaidrojumu latviešu valodā. Šie avoti ir saistīti ar krievu valodas vārdnīcām, krievu valodā veidotiem vai izdotiem krājumiem. Kā jau iepriekš minēts, uz šo lietu neattiecas „SITRO” nozīme citu valstu patērētājiem.

„SITRO” nav skaidrots nozīmīgākajās Latvijas enciklopēdijās vai vārdnīcās ne šobrīd, ne arī pagājušā gadsimta laikā. Piemēram, šāda vārda nav ne Latviešu konversācijas vārdnīcā, ne Latvijas Padomju enciklopēdijā vai Ilustrētajā svešvārdu vārdnīcā (Rīga, „Avots”, 2005). Līdz ar to faktiskajiem apstākļiem neatbilst prasītāja apgalvojums, ka vārds „SITRO” esot kļuvis par vārdnīcas terminu.

Turklāt, lai gan preču zīmē ietvertā apzīmējuma iekļaušana vārdnīcā vai enciklopēdijā kontekstā ar citiem pierādījumiem atsevišķos gadījumos var liecināt, ka šis apzīmējums ir sugasvārds jeb vispārīgs jēdziens, tomēr apzīmējuma esamība šādā uzziņu krājumā pati par sevi vienmēr nenozīmē, ka šis apzīmējums ir kļuvis par sugas vārdu. Par to liecina likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 4.panta desmitā daļa, kas nosaka, ka *ja reģistrēta un spēkā esoša preču zīme iekļauta vārdnīcā, enciklopēdijā vai citā līdzīgā uzziņu krājumā, radot iespaidu, ka tas ir sugasvārds (vispārīgs jēdziens) attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuriem tā reģistrēta, pēc preču zīmes īpašnieka pieprasījuma uzziņu krājuma izdevējs nodrošina, lai ne vēlāk kā nākamajā uzziņu krājuma izdevumā attiecīgajai preču zīmei būtu pievienota norāde, ka tā ir reģistrēta preču zīme. Šis noteikums ar nepieciešamajām izmaiņām piemērojams arī uzziņu krājumiem elektronisku datu bāzu formā.*

No minētās normas redzams, ka vārdnīcā, enciklopēdijā vai citā līdzīgā uzzīņu krājumā ietverts vārds vienlaikus var būt arī reģistrēta preču zīme.

Lietā nav nozīmes prasītāja argumentam par to, ka /persona F/ vārdu „SITRO” nav izdomājis pats. Likums nenosaka, ka par savu preču zīmi persona drīkst reģistrēt tikai pašas izdomātus vārdus.

Prasītāja norādes, ka dzēriena „SITRO” ražošana PSRS laikos notika pēc vienotas receptūras saskaņā ar PSRS valsts un nozares standartiem un ka 1998.gadā Latvijas Republikā bija izstrādāti tehniskie noteikumi LV UTN-150301925-01-98, nevar būt pamats prasības apmierināšanai. Pirmkārt, kā jau iepriekš minēts, ražošana PSRS laikā neattiecas uz mūsdienu Latvijas patērētāju apzīmējuma „SITRO” uztveri. Otrkārt, atbildētājs noliedz savos uzņēmos ražotā dzēriena „SITRO” ražošanu pēc minētajām receptēm, standartiem vai noteikumiem. Treškārt, no 1.sēj. 1.l. 208 esošā izdrukas izriet, ka SIA „Ekstrakts Pluss” ražotais dzēriens „Ekstra Sitro” ir kaitīgs veselībai un tā ražošana apturēta 2004.gadā. Tā kā ar /personu F/ saistīto uzņēmumu ražotā dzēriena „SITRO” kaitīgums nav konstatēts un tā ražošana nav aizliegta, tad šo uzņēmumu ražojumu sastāvs un attiecīgi receptes nevar būt identiskas SIA „Ekstrakts Pluss” ražojumu sastāvam un izmantotajai receptei. Līdz ar to lietā nav pietiekamu pierādījumu apgalvojumam, ka Latvijā 1998.gadā vai vēlāk pat tie pāris uzņēmumi, kas ražoja dzērienu ar nosaukumu „SITRO”, to būtu darījuši pēc vienotām receptēm vai standartiem.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesu palāta secina, ka nav konstatējami nekādi iemesli, kādēļ apzīmējums „SITRO” nevarētu pildīt preču zīmes funkciju – ļaut atšķirt viena uzņēmuma preces vai pakalpojumus no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem. Prasītāja nav pierādījusi, ka pastāvētu likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 6.panta pirmās 1. – 4.punktā norādītie pamati preču zīmes „SITRO” reģistrācijas atzīšanai par spēkā neesošu. Rīgas apgabaltiesa secinājumu par to, ka „SITRO” esot kļuvis par vispārpieņemtu apzīmējumu bezalkoholiskam dzērienam ar citronu garšu, ir izdarījusi bez pietiekamiem pierādījumiem lietā.

Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta uzskata, ka nav pamatots arī prasības otrais arguments, proti, ka /persona F/ preču zīmi „SITRO” esot pieteicis reģistrēšanai ar acīmredzami negodprātīgu nolūku.

Likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 6.panta otrā daļa paredz, ka *preču zīmi neregistrē, bet, ja tā registrēta, šo registrāciju saskaņā ar šā likuma noteikumiem var atzīt par spēkā neesošu arī tad, ja zīmes registrācijas pieteikums iesniegts ar acīmredzami negodprātīgu nolūku.*

Prasītājs uzskata, ka, pirmkārt, par atbildētāja negodprātību, iesniedzot preču zīmes „SITRO” registrācijas pieteikumu Patentu valdē, liecinot tas, ka /persona F/ kā pārtikas un dzērienu vairumtirdzniecības uzņēmuma SIA „Fans” valdes loceklis nevarēja nezināt par PSRS laikos pazīstamo dzērienu un ka tā ražošana Latvijā, Krievijā un citās bijušās PSRS republikās turpinās.

Civillietu tiesu palāta piekrīt, ka /persona F/, visticamāk, zināja par bezalkoholiskā dzēriena ar nosaukumu „SITRO” pastāvēšanu PSRS laikos. Taču, kā Civillietu tiesu palāta jau iepriekš norādīja, šāda dzēriena ražošanai kādreiz PSRS vai šobrīd Krievijā un citās bijušās PSRS republikās nav nozīmes lietā, jo attiecībā uz Latvijas Republikā reģistrētas preču zīmes registrāciju būtiska ir tās registrācija, izmantošana un patērētāju uztvere tikai Latvijas Republikā un preču zīmes registrācijas laikā un šobrīd.

Otrkārt, prasībā kā par negodprātīgu nolūku liecinošs apstākļi norādīts tas, ka /persona F/ neizmanto preču zīmi „SITRO”, taču pieprasa citiem uzņēmumiem pārtraukt bezalkoholiskā dzēriena ar nosaukuma „SITRO” pārdošanu bez viņa atļaujas, tādējādi mēģinot gūt peļņu.

Civillietu tiesu palāta norāda, ka šis motīvs neatbilst faktiskajiem apstākļiem, jo tas, ka /persona F/ lieto preču zīmi „SITRO” komercdarbībā, pierādīts ar pierādījumiem un atzīts ar Rīgas apgabaltiesas spriedumu šajā lietā, izskatot jautājumu, vai ir pamats preču zīmes „SITRO” registrācijas atcelšanai sakarā ar zīmes nelietošanu. Šajā daļā spriedums nav pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā.

Līdz ar to nav pamata konstatēt, ka /personai F/ nebūtu bijis nodoma uzsākt attiecīgās preču zīmes izmantošanu, bet tikai piedāvāt to citai personai pirkt vai licencēt. Attiecīgi nav atzīstams acīmredzami negodprātīgs nolūks.

Šādos apstākļos, ja persona komercdarbībā pati izmanto savu preču zīmi, kas ir reģistrēta, tad šai personai ir likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” paredzētās preču zīmes īpašnieka izņēmuma tiesības, tostarp 4.panta sestajā daļā noteiktās tiesības aizliegt tās izmantošanu citām personām, kā arī 24.panta trešajā daļā noteiktās tiesības brīdināt iespējamo pārkāpēju par iespējamo pārkāpumu. Līdz ar to /personas F/ brīdinājumi citām personām par savu izņēmuma tiesību uz reģistrēto preču

zīmi pārkāpšanu jau pēc šīs zīmes reģistrācijas ne tikai pati par sevi nav negodprātīga rīcība, bet arī nekādi nevar liecināt par negodprātīgo nolūku reģistrācijas pieteikuma iesniegšanā.

Lietā nav nozīmes apstāklim, ka ar reģistrāciju /persona F/ liedza dzērienu „SITRO” izplatīt SIA „Favorīts pārtikas grupa”, kura ražoja dzērienu „SITRO” no 1998.gada 21.jūlija. Likums neaizliedz preču zīmes īpašniekam realizēt savas ar reģistrāciju iegūtās izņēmuma tiesības arī pret personām, kuras identisku vai līdzīgu preču zīmi izmantojušas agrāk, bet nav reģistrējušas, ja vien strīdus preču zīme nav plaši pazīstama. Lietā nav strīda, ka „SITRO” nav plaši pazīstama preču zīme likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 8.panta izpratnē.

Nevar piekrist prasītāja uzskatam, ka atbildētāja negodprātīgo rīcību raksturo tas, ka /persona F/ uz sava vārda reģistrējis arī citus PSRS laikos populāru dzērienu nosaukumus – „DJUŠES” (M 48 297) un „BURATINO” (M 48 298). Lietā nav pierādījumu par to, ka šīs preču zīmes nevarēja tikt reģistrētas.

Līdz ar to Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta atzīst, ka pirmās instances tiesa attiecībā uz prasījumu par preču zīmes reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu nebija pareizi un vispusīgi novērtējusi apstākļus un pierādījumus lietā, kas bija novedis pie nepareiza sprieduma taisīšanas. Savukārt /personas F/ apelācijas sūdzība ir pamatota.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespiež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, un atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta trešajai daļai, ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespiež no prasītāja par labu atbildētājam.

Tā kā prasība pilnīgi noraidāma, prasītāja samaksātie tiesāšanās izdevumi viņam nav atlīdzināmi.

Savukārt atbildētāja /personas F/ labā no prasītāja Krievijas uzņēmuma „Akva-Laif” piedzenami atbildētāja samaksātie tiesas izdevumi: valsts nodeva par apelācijas sūdzību 150 latu apmērā (2.sēj. l.l. 58).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.¹pantu sprieduma daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgas izpildes termiņš nosakāms 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430.pantu, 432.pantu, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

n o s p r i e d a :

Noraidīt Krievijas uzņēmuma „Akva-Laif” prasību pret /personu F/ par preču zīmes „Sitro” (reģistrācijas Nr. M 50 251) atzīšanu par spēkā neesošu.

Piedzīt no Krievijas uzņēmuma „Akva-Laif” (adrese: 142432, Moskovskaya obl., g. Chernogolovka, 23 km, Krievijas Federācija) /personas F/ (personas kods 081057-10532) labā valsts nodevu Ls 150 (viens simts piecdesmit latus).

Sprieduma daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgas izpildes termiņu noteikt 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, kasācijas sūdzību iesniedzot Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā un iemaksājot drošības naudu Ls 200 (divi simti latu) apmērā.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums ir 2013.gada 24.septembris.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese

Z.Pētersone

Tiesnese

I.Grauda

Tiesnesis

E.Kušķis